

ΠΑΝΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ

&

ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΥΡΜΟΥΛΗΣ

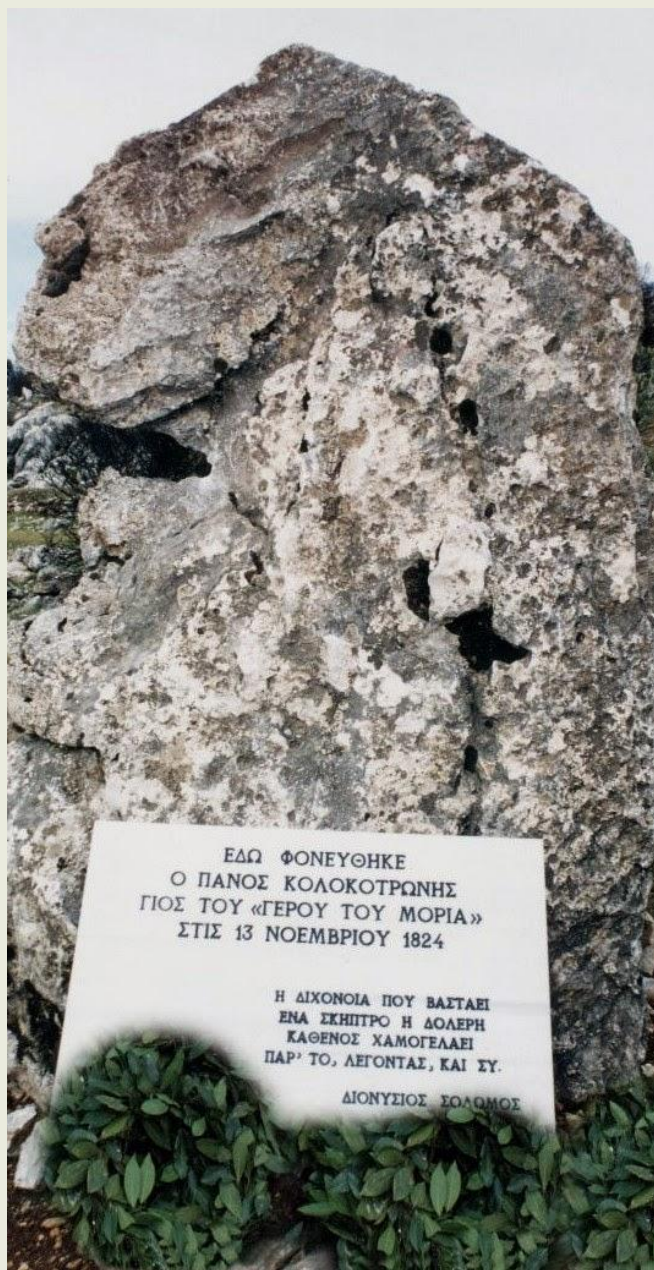
ΠΑΝΟΣ
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ
(1798 - 1824)

*ΤΟΥ ΄ΕΣΤΗΣΑΝ ΕΝΕΔΡΑ ΟΙ
ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΙ, ΤΟΝ ΣΚΟΤΩΣΑΝ ΚΑΙ
ΣΚΎΛΕΨΑΝ ΤΟ ΠΤΩΜΑ ΤΟΥ*

Γεννήθηκε στο Λεοντάρι και ήταν πρωτότοκος γιος του μεγάλου ήρωα της Επανάστασης Θεόδωρου Κολοκοτρώνη. Έζησε για ένα διάστημα στη Ζάκυνθο και απέκτησε σημαντική μόρφωση. Ήταν πολύ καλός μαθηματικός, ήξερε καλά τα αρχαία ελληνικά και μιλούσε Ιταλικά και Γαλλικά. Μπορεί να ισχυριστεί κανείς ότι ήταν ίσως ο πιο μορφωμένος από τους αγωνιστές της Εθνεγερσία. Πολέμησε με απaráμιλλη γενναιότητα τους Τούρκους στο Βαλτέτσι, την Τριπολιτσά και τα Δερβενάκια. Έφτασε στο βαθμό του στρατηγού. Ο λαός που τον λάτρευε τον εξέλεξε (1822) δήμαρχο της Τρίπολης. Είχε νυμφευθεί την πολύφερνη Ελένη, κόρη του Δημήτρη και της Λασκαρίνας Μπούμπουλη.

ΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ, ΟΤΑΝ ΟΙ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΕΣ ΜΕ ΤΟΝ ΓΚΟΥΡΑ, ΤΟΝ ΤΖΑΒΕΛΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ ΕΪΧΑΝ ΕΙΣΒΑΛΕΙ ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ ΚΑΙ ΚΑΤΕΣΤΡΕΦΑΝ ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΣΤΟ ΔΙΑΒΑ ΤΟΥΣ, ΠΗΡΕ ΕΝΤΟΛΗ ΝΑ ΣΠΕΥΣΕΙ ΣΤΗΝ ΤΡΙΠΟΛΗ, ΓΙΑ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΕΙ ΤΟΥΣ ΕΙΣΒΟΛΕΪΣ. ΣΤΙΣ 12 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1824 ΈΠΕΣΕ ΣΕ ΕΝΕΔΡΑ, ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΘΑΝΑ ΚΑΙ ΣΚΟΤΩΘΗΚΕ. ΤΗΝ ΕΝΕΔΡΑ ΈΣΤΗΣΑΝ, ΠΙΘΑΝΟΤΑΤΑ, Ο ΒΑΣΟΣ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΒΟΥΛΓΑΡΟΣ ΧΑΤΖΗ ΣΤΕΦΑΝΗΣ, ΠΟΥ ΉΤΑΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΙ Ή ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΜΙΣΘΩΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΎΣ ΦΟΝΙΑΔΕΣ.

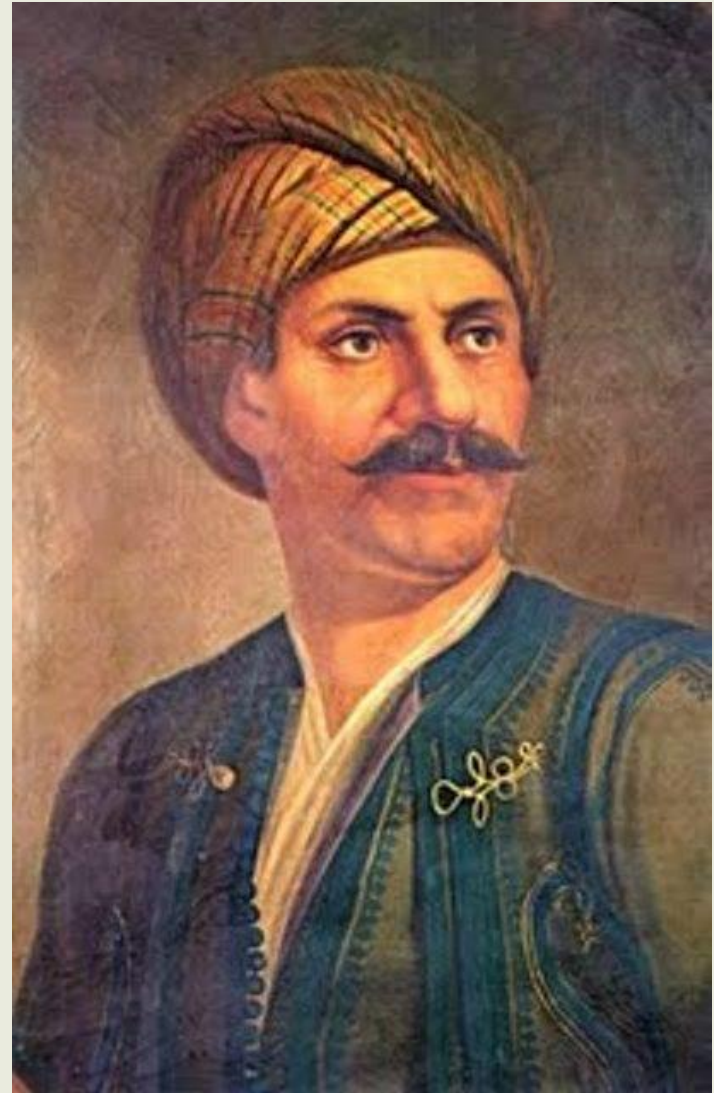
Αν κρίνει κανείς από τις τρύπες που έχει το κρανίο του (σώθηκε και βρίσκεται στο Μουσείο της ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας) πρέπει να του έριξαν πολλές σφαίρες στο κεφάλι. Επιπλέον σκύλεψαν το πτώμα του και το εγκατέλειψαν. Την ίδια νύχτα οι άνδρες του το μετέφεραν στη γειτονική Σύλιμνα, όπου βρισκόταν ο πατέρας του και το έθαψαν. Ο πατέρας του, που τον υπεραγαπούσε, συντετριμμένος από το χαμό του, παραδόθηκε στους αντιπάλους του και φυλακίστηκε στην Ύδρα. Την ίδια στιγμή τα στρατεύματα του Ιμπραήμ άρχιζαν το καταστροφικό τους έργο στην Πελοπόννησο και ο γέρος του Μοριά ήταν ο μόνος που θα μπορούσε να τα αναχαιτίσει.

Δε φταίει, Πάνο, η διοίκηση, δε φταίει ο
Κουντουριώτης,
τα φταίει, Πάνο, η Πάναινα, η παλιό-
Μπουμπουλίνα,
π' ολημερίς του έλεγε, π' ολημερίς του λέει:
- Πάνο, δεν πας στον πόλεμο, δεν πας να
πολεμήσεις,
που ντρόπιασες το σόι σου, τους
Κολοκοτρωναίους;
Κι εκείνος τόμου τ' άκουσε, πολύ βαριά του φάνει
και του σεΐζη μίλησε και του σεΐζη λέει:
- Σεΐζη, σέλωσε τ' άλογο και φόρεσ' του το γκέμι
και βάλ' του τη χρυσή χασά, τις ασημένιες σκάλες,
στον πόλεμο θα πάω.

Γεωργία Ταρσούλη, «Μοραΐτικα Τραγούδια», βιβλιοπωλείο της
Εστίας, Ι. Δ. Κολλάρου, σελ. 46, αρ. 60, Αθήνα 1944

Μιχαήλ Κουρμούλης (1765- 1824)

*Εγκατέλειψε πλούτη και
αξιώματά, διακήρυξε ότι
ήταν χριστιανός και πήρε
μέρος στην επανάσταση*

Καταγόταν από την περιοχή της Μεσαράς του Ηρακλείου, ήταν κρυφοχριστιανός, πολύ πλούσιος και αρχηγός της μεγάλης οικογένειας των Κουρμούληδων. Για τους Τούρκους ήταν ο Χουσεΐν αγάς, που είχε το βαθμό του συνταγματάρχη. Πριν από την επανάσταση του 1821 στην Κρήτη πολλοί μουσουλμάνοι άτακτοι είχαν αρχίσει να τρομοκρατούν τους χριστιανούς, δολοφονώντας τους και λεηλατώντας τις περιουσίες τους. Ο Κουρμούλης υπεράσπιζε τα δίκαια των χριστιανών στην περιοχή του, με κίνδυνο να έρθει σε σύγκρουση με τις τουρκικές αρχές. Όταν έμαθε για τη Φιλική Εταιρεία, ενθουσιάστηκε και μυήθηκε στα μυστικά της από τον ιεροδιάκονο Γρηγόριο Καλλονά. Το Πάσχα του 1821 αποκάλυψε δημοσίως ότι ήταν χριστιανός και ανακοίνωσε την απόφασή του να πάρει μέρος στην επανάσταση.

Στην κυριότητα των Κουρμούληδων ανήκαν δύο Πύργοι στον Κουσέ, οι οποίοι ήταν ενετικοί και θεωρούνταν απόρθητοι. Οι πύργοι αυτοί διέθεταν πολεμίστρες, αποθηκευτικούς χώρους και στα υπόγεια τους εκκλησία – κατακόμβη, όπου τελούσαν τα χριστιανικά τους καθήκοντα, βάφτιζαν τα παιδιά τους, έκαναν τους γάμους τους, παρακολουθούσαν τη θεία λειτουργία και κοινωνούσαν.

Στους πύργους αυτούς οι Κουρμούληδες φιλοξενούσαν τους Τούρκους επισήμους, τους οποίους παραπλανούσαν ότι ήταν Μουσουλμάνοι. Αναφέρεται μάλιστα, ότι όταν στον πύργο φιλοξενήθηκε ο Σερίφ Πασάς, τον είδε να βγαίνει από τον ναό της Αγίας Πελαγίας μαζί με το λοιπό εκκλησίασμα. Τότε ο Κουρμούλης είπε στον Πασά ότι «Είναι ανάγκη, για την ασφάλεια του πολυχρονεμένου μας Σουλτάνου, να παρακολουθούμε τους ταβλόπιστους ακόμη και στη λειτουργία τους».

ΧΩΡΙΣ ΧΡΟΝΟΤΡΙΒΗ ΜΑΖΕΨΕ ΌΛΑ ΤΑ ΌΠΛΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΟΛΕΜΟΦΌΔΙΑ ΠΟΥ ΕΊΧΕ ΣΤΙΣ ΑΠΟΘΉΚΕΣ ΤΟΥ ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΑΙ, ΜΑΖΙ ΜΕ ΠΟΛΛΟΎΣ ΣΥΓΓΕΝΕΊΣ ΤΟΥ, ΠΉΓΕ ΣΤΑ ΣΦΑΚΊΑ. ΤΟ ΠΑΡΆΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΜΙΜΉΘΗΚΑΝ ΚΑΙ ΆΛΛΟΙ ΚΡΥΦΟΧΡΙΣΤΙΑΝΟΊ, ΓΕΓΟΝΌΣ ΠΟΥ ΑΝΗΣΎΧΗΣΕ ΙΔΙΑΊΤΕΡΑ ΤΙΣ ΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ. ΠΟΛΛΟΊ ΑΠΟ ΤΟΎΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΕΣ ΤΟΝ ΉΘΕΛΑΝ ΩΣ ΓΕΝΙΚΌ ΑΡΧΗΓΌ ΣΤΗΝ ΚΡΉΤΗ, ΆΛΛΟΙ ΔΙΑΦΩΝΟΎΣΑΝ, ΕΞΑΊΤΙΑΣ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΌΜΕΝΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ. ΤΕΛΙΚΑ Ο ΔΗΜΉΤΡΙΟΣ ΎΨΗΛΑΝΤΗΣ, ΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΣ ΣΥΜΦΙΛΩΤΙΚΉ ΠΟΛΙΤΙΚΉ, ΌΡΙΣΕ ΑΡΜΟΣΤΗ ΚΡΉΤΗΣ ΤΟΝ ΑΦΕΝΤΟΎΛΙΕΦ ΚΑΙ ΈΔΩΣΕ ΣΤΟΝ ΚΟΥΡΜΟΎΛΗ ΤΟ ΒΑΘΜΟ ΤΟΥ ΠΕΝΤΑΚΟΣΊΑΡΧΟΥ. ΜΕΤΆ ΤΗΝ ΑΠΟΜΑΚΡΎΝΣΗ ΤΟΥ ΑΦΕΝΤΟΎΛΙΕΦ, ΠΟΛΈΜΗΣΕ ΣΤΟ ΠΛΕΎΡΟ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΑΡΜΟΣΤΗ ΕΜΜΑΝΟΎΗΛ ΤΟΜΠΑΖΗ, ΩΣ ΥΠΑΡΧΗΓΌΣ ΤΟΥ. ΜΑΖΙ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΉ ΦΙΛΊΑ.

